

Turist rehberi ile kültürel miras ve turizm meslek elemanı adaylarının kültürel miras algıları üzerine bir çalışma

Burcu Günden, Ebru Güneren

ÖZET

Kültürel miras; medeniyetlerin içinde bulunduğu zaman ve süreç doğrultusunda ürettiği maddi ve manevi kazanımların bir simgesidir. Bu nedenle iyi bilinmesi, tanınması, öğrenilmesi ve de öğretilmesi birçok unsurun sürekliliği bağlamında önem arz etmektedir. Bu araştırmanın amacı, kültürel miras ve turizm disiplinlerinin ortak paydasında önemli bir rol üstlenen 'turizm rehberliği' lisans ile 'kültürel miras ve turizm' ön lisans eğitimi alan bireylerin kültürel miras kavramına ilişkin algılarının tespit edilerek yorumlanmasıdır. Bu amaç doğrultusunda metafor ile analiz yöntemine başvurulmuş olup her bir öğrenciden kültürel miras kavramına yönelik bir metafor geliştirmesi istenmiştir. Bu bağlamda katılımcılara, "Bana göre kültürel miras ... gibidir. Çünkü ...." açık uçlu ifadesi yöneltilmiş ve akıllarına ilk gelen metaforu gerekçesi ile birlikte yazmaları istenmiştir. İlgili veriler, 2020-2021 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği bölümü ve Ürgüp Sebahat ve Erol Toksöz Meslek Yüksekokulu, Kültürel Miras ve Turizm programında öğrenim gören 127 bireyden elde edilmiştir. Verilerin değerlendirme aşamalarından evvel; metafor belirtilmeyen, anlamsız metafor veya gerekçe içeren 13 form araştırma kapsamı dışında bırakılmış ve nihai olarak 114 form üzerinden analiz gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji (olgu bilim) deseni kullanılmış olup bulguların yüzde ve frekans değerleri verilmiştir. Elde edilen verilerin analiz edilmesiyle bireylerin 67 metafor geliştirdikleri görülmüş ve en çok "hazine" kavramının tercih edildiği belirlenmiştir. Geliştirilen metaforlar ortak özelliklerine göre 6 kategoride tasnif edilmiştir. Bunlar; 'önem açısından kültürel miras', 'yaşamsal değerler açısından kültürel miras', 'toplumsal ve tarihi açıdan kültürel miras', 'doğa, iklim ve evren unsurları açısından kültürel miras', 'aydınlatıcı ve yön gösterici bir unsur olarak kültürel miras' ve 'soyut anlam değerleri açısından kültürel miras' kategorileri olup araştırma sonuçlarına bağlı olarak bireylerin kültürel miras algısına ilişkin yorum ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelime: Kültürel Miras Algısı, Turizm Rehberliği Öğrencileri, Metafor Analizi, Kültürel Miras ve Turizm

Gönderilme Tarihi: 08.03.2021; Kabul Tarihi: 17.05.2021. Araştırma Makalesi

A study on cultural heritage perceptions of tourist guiding and cultural heritage and tourism profession candidates

ABSTRACT

Cultural heritage is a symbol of the material and spiritual achievements that civilizations produce in line with the time and process they have been in. For this reason, it is important to know, recognize, learn and teach the cultural heritage in the context of the continuity of many elements. The aim of this research has been to identify and interpret the cultural heritage perceptions of individuals who study "tourism guidance" in the bachelor degree and "cultural heritage and tourism" in the associate degree, both of which play important roles in the common ground of cultural heritage and tourism disciplines. For this purpose, metaphor analysis method was used and each student was asked to develop a metaphor for the concept of cultural heritage. In this context, "In my opinion, cultural heritage is like.... Because ...." open-ended expression was directed to the participants and they were asked to write the first metaphor that came to mind together with its justification. The relevant data were obtained from 127 individuals studying at Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Tourism Guidance Department and Ürgüp Sebahat and Erol Toksöz Vocational School, Cultural Heritage and Tourism program in the spring semester of the 2020-2021 academic year. Before the data evaluation stages; 13 forms with no metaphors, meaningless metaphors or justifications were left out of the scope of the research and finally the analysis was made on 114 forms. Phenomenology design, one of the qualitative research methods, was used in the study, and the percentage and frequency values of the findings were given. By analyzing the obtained

---

Burcu Günden*	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	0000-0003-1371-7329	gundenburcu@gmail.com	Türkiye
Ebru Güneren	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	0000-0003-2669-4402	ebruguneren@gmail.com	Türkiye

---

*Sorumlu Yazar

---

data, it was seen that individuals developed 67 metaphors and it was determined that the concept of "treasure" was preferred the most. The metaphors developed were classified in 6 categories according to their common features. These are 'cultural heritage in terms of importance', 'cultural heritage in terms of vital values', 'social and historical cultural heritage', 'cultural heritage in terms of nature, climate and the elements of the universe', 'cultural heritage as an illuminating and guiding element', and 'cultural heritage in terms of abstract meaning values'. By depending on the research results, comments and suggestions were made regarding the cultural heritage perception of the individuals within the determined scope.

Keywords: Cultural Heritage Perception, Tourism Guidance Students, Metaphor Analysis, Cultural Heritage and Tourism

Submitted: 08.03.2021; Accepted: 17.05.2021. Research Paper

Giriş

Kültür; var oluşu boyunca insanı kuşatan duygu ve düşüncenin yaşama yansıyan hali (Göçer, 2012) ve onun doğa ile mücadelesi doğrultusunda ortaya koyduğu somut ve soyut kazanımların bütünüdür (Avcıkurt, 2015). Bir medeniyeti sahip olduğu maddi ve manevi değerlerle, diğerlerinden ayrı tutan kültür; değişkendir, özgündür. Geçmiş kuşaklardan birikerek ve evrilerek bugüne gelen ve gelecek kuşaklara miras olarak bırakılan bir olgu ve döngüdür (Kolaç, 2009). Medeniyetler tarihi, sosyolojik unsurlar, sanat, estetik, dil, inanç ve değerler, davranış ve yaşam biçimleri gibi oldukça kapsamlı ve kolektif bir içeriğe sahip olan "kültür" ile bir neslin kendinden sonra gelen nesle bıraktığı şey olarak tanımlanan "miras" (Türk Dil Kurumu, 2021) kavramı birbirleri ile anlamsal olarak ilişkilidir.

Pehlivan (2015)'e göre kültürel miras; geçmişten günümüze insanların içinde bulunduğu yaşam ve süreç doğrultusunda ürettiği, geliştirdiği, biriktirdiği, yaşadığı, gelecek nesillere yararlanmaları için bıraktığı değerler ile bireylerin var olma nedenlerinin göstergesi olabilen maddi manevi her şeydir. Kültür ve kültürel miras, medeniyetlerin varoluş kaynaklarıdır ve bu bağlamda kültürü yansıtan eserler; gelecek nesillere, bu eserlerin ortaya çıktıkları tarihleri gösteren tanıklar olarak ifade edilmektedir (Köroğlu, Ulusoy Yıldırım ve Avcıkurt, 2018). Bu nedenle toplumların değerler bütünü olan kültürel mirasın korunması bir anlamda insanlık tarihinin korunması anlamına da gelmektedir (Akay, 2006). Korunması, yaşatılması ve aynı özgünlükle gelecek kuşaklara aktarılmasının evrensel çerçevedeki önemine ek olarak Aslan ve Ardemagni (2006), kültürel mirasın benzersiz ve değiştirilemez olduğunu, medeniyetlerin değerlerine katkıda bulunduğunu vurgulamışlardır. Toplumların kimliğini simgeleyen maddi ve manevi miras unsurları aynı zamanda ekonomik bir kalkınma kaynağı olarak da görülmektedir. Öyle ki; her medeniyetin kültürel mirası kendi yaşadığı ve yansıttığı tarih dâhilinde değerli ve özgündür. Bireyler de kendi kültürleri dışındaki medeniyetlerin bu özgün değerlerini tanımak, öğrenmek ve deneyimlemek isteyebilmektedirler. İşte bu istek ve dürtü; kültür turizminin orijinini oluştururken bireyi de kültür turisti olarak nitelendirmektedir. Turistlerin dünya mirasına ev sahipliği yapan coğrafyaları ziyaret etme niyetleri; aynı zamanda kültürün, güncel turizm disiplininde tek başına turistik bir ürün olarak nitelendirilmesini sağlamıştır (Ar, 2015).

Kültürel miras, turizmin gelişmesi için önemli bir unsur oluşturmaktadır ve korunarak sürdürülebilirliği sağlandığında da anlam kazanarak topluma fayda sağlamaktadır (Endresen, 1999). Özellikle yıl boyu turizm sağlama amacı güden örgütler için kültürel miras unsurları önemli bir araç olmuştur (Akpırınç ve Mancı, 2019). Bu bağlamda turizm ve kültürel miras arasındaki güçlü ilişki, gün geçtikçe daha belirgin hale gelmiştir (Köroğlu, Ulusoy Yıldırım ve Avcıkurt, 2018).

Turizm ve kültür disiplinleri ile bir bütün oluşturacak meslek dallarında kilit rol oynayacak bireylerin, kuşaklar arası bir köprü niteliği de taşıdığı düşünülmektedir. Bu nedenle bahsi geçen meslek grupları içerisinde görev alan bireylerin, kültürel mirasa ilişkin algı ve tutumlarının yüksek olması bu ve benzer araştırmaların amaç ve hedefleri arasında yer almaktadır. Bu çalışmada da turizm ve kültürel miras içerikli eğitim alan bireylerin kültürel miras kavramına ilişkin algılarının tespiti amaçlanmıştır.

Gelişen ve dönüşen dünya standartlarında turizmin de yön ve şekil değiştirdiği düşünülürse bu bağlamda kültür turizminin alternatif turizm çeşitleri arasında önemli bir yere sahip olması olağan bir durum olarak değerlendirilmektedir. Seyahat etme nedenlerinin değişkenlik gösterdiği ve bilgiye ulaşma hızının gündün güne arttığı günümüz koşullarında farklı kültürleri tanıma, deneyimleme ve öğrenme dürtüleri turizmin işlevselliğinde farklılıklar ortaya çıkmasına yol açmıştır. Böylelikle bireyler; sadece kıyı turizmi için değil, kültürel turizm amacıyla da seyahat etme oranını artırmışlardır. Özgün ve tarihi değerlerce coğrafi konumu açısından oldukça zengin bir geçmişe sahip olan Türkiye'nin evrensel nitelikte kendine özgü bir yer edinerek turizmini uluslararası bir boyuta kavuşturması, ülkesel gelişme ve kalkınma anlamında önemli bir yer tutmaktadır (Avcıkurt, 2007).

Turizmin hem disiplinler arası bir alan olması hem de sağladığı faydaların bireyden bireye farklılık göstermesi, turizm kavramına ilişkin algı ve tutum düzeylerinde değişkenlik yaratmaktadır. Bu açıdan; turizm bağlamındaki alan yazın taramasında birçok nicel araştırma bulunmakta iken, zihinsel ve mecazi imgeleri irdelemeyi ve yorumlamayı amaçlayan metaforik analiz çalışmalarının sınırlı sayıda var olduğu bilinmektedir (Yıldırım Saçılık, Çevik ve Özkan, 2016). Metafor analiz yöntemlerinin başlıca amacının, bir kavram veya olgunun kalıcı ve nitelikli öğreniminin sağlanması olduğundan bu çalışmanın kültürel miras bağlamında literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

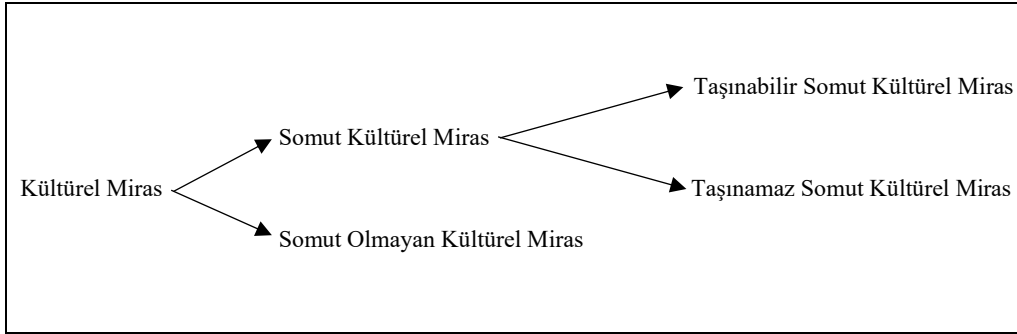
Kültürel turizmin olumlu bir ivme ile gelişmesi, kültürel miras unsurlarının kontrollü kullanımı ve korunarak geleceğe aktarılması ile mümkündür. Bu durum da koruma ve yaşatma bilincinin sağlanması ve ilgili sektörlerde mesleki anlamda aktif rol oynayacak bireylerin tutum düzeylerinin yükseltilmesi gibi amaçları doğurmaktadır. Konu edinen ve vurgulanan ihtiyaçlara binaen bu çalışmanın amacı; araştırma kapsamındaki bireylerin kültürel miras kavramına yönelik metaforik algı düzeylerinin belirlenmesi ve irdelenerek yorumlanmasıdır.

Kavramsal Çerçeve

Kökeni Yunanca olup Türkçe'de, Fransızca bir kelime olan "metaphore" terimine dayandırılan metafor kavramının Türk Dil Kurumu'ndaki anlam karşılığı 'mecaz'dır. Metaforların ilk aşaması olarak adlandırılan benzetme; maddi veya manevi bir olgunun niteliğini, özelliğini daha iyi anlatabilmek için başka bir nesne yada eylemden yararlanarak, onu anımsatma yoluyla ifade etme olarak açıklanmaktadır (Sarı, Kılıç, Güven ve Yaşar, 2020). Bir kavram veya terimin belirli bir benzerliği betimlemek amacıyla farklı bir içeriğe uyarlandığı dil formu olan metafor (Yıldırım ve Şimşek, 2008), iki ifade arasında bir köprü gibi kullanılmaktadır (Koroğlu, Ulusoy Yıldırım ve Avcıkurt, 2018). Bu bağlamda, mecaz anlatımlar yeni teori ve anlayış geliştirmek için değerli ve yaratıcı araçlar olarak da görülmektedir (Andriessen ve Gubbins, 2009). Çeşitli alanlarda yapılan araştırmalar neticesinde metafor ile anlatımın; düşünme biçimi, dil ve bilim üzerinde olduğu kadar insanın kendini ifade etme şeklinde de biçimlendirici bir etkisinin bulunduğu düşünülmektedir (Morgan, 1980).

UNESCO'nun Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesi'nde kültür; "bir toplumu ya da toplumsal grubu tanımlayan belirgin maddi, manevi, zihinsel ve duygusal özelliklerin bileşiminden oluşan bir bütün ve sadece bilim ve edebiyatı değil, aynı zamanda yaşam biçimlerini, insanın temel haklarını, değer yargılarını, geleneklerini ve inançlarını da kapsayan bir olgu" olarak kapsamlı bir şekilde tanımlanmıştır (UNESCO, 1972). Kültürel miras, 17 Ekim 2003 tarihinde Paris'te imzalanan UNESCO Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi'ne göre somut ve somut olmayan kültürel miras olarak ikiye ayrılmıştır (UNESCO, 2003).

Somut kültürel miras; insan eli ile yapılmış her türlü maddi yapı ve eşyayı içeren, gelecek kuşaklara aktarılacak üzere korunan, saklanan ve önemli görülen eserlerden oluşurken (Can, 2009); somut olmayan kültürel miras ise bir topluma ait manevi değerler, inançlar, gelenek ve ritüeller, sözlü ve lirik unsurlardan oluşmaktadır (Ahmad, 2006; Anmaç, 2013). Tarihi geçmiş ile ilgili bilgileri bugüne taşıyan maddi ve anlamlı unsurlardan oluşan Somut Kültürel Miras, taşınabilir ve taşınamaz somut kültürel miras olmak üzere iki kategoride tasnif edilmektedir (Yeşilbursa, 2011).

Şekil 1. Kültürel Miras Kategorileri

Kaynak: Ahmad, 2006.

Kültürel miras, insanlığın var olduğu günden bu yana maddi ve manevi biriktirdiği, geliştirdiği, zenginleştirdiği, devraldığı ve gelecek kuşaklara aktardığı bir veri dizisidir (Selanik Ay ve Kurtdede Fidan, 2013). Avrupa Konseyi'nde sürekli değişen ve devinim yaşayan bir olgu olduğuna vurgu yapılan kültürel miras (Council of Europe, 2005); insanın yaşam karşısındaki duruşu, varoluşunun gerekçesi ve kanıtı olarak da nitelendirilmektedir (Yıldız ve Derman, 2018).

Literatür Taraması

Metafor analizi ile ilgili literatür incelendiğinde yapılan çalışmaların görece eğitim bilimleri ve işletmecilik alanlarında sıkça tercih edildiği görülmüştür. Bu bağlamda eğitim bilimleri alanında açıklayıcı ve betimleyici metafor analiz yönteminin kapsam ve amaçları ile örtüşen çalışmalar arasında matematik (Güveli, İpek, Atasoy ve Güveli, 2011), küresel ısınma (Ateş ve Karatepe, 2013), pedagojik formasyon (Yapıcı ve Yapıcı, 2013), üniversite (Korkmaz ve Bağçeci, 2013), demokrasi (İbret, Recepoğlu, Avcı Karasu ve Recepoğlu, 2018), düşünme (Demir ve Özmen, 2015), akademisyen (Polat, Apak ve Akdağ, 2013) kavramlarına yönelik araştırmalar bulunmakla birlikte; kültür ve dil ilişkisine (Göçer, 2013), inanç düzeyine (Özbaş ve Aktekin, 2013), yabancı dil öğrenmeye (Gömleksiz, 2013) doktora eğitimi ve öğretim üyelerine olan bakış açısına (Limon ve Durnalı, 2018) yönelik gerçekleştirilen araştırmalar da bulunmaktadır. Metafor analizinin, bireylerin karmaşık olarak nitelendirebilecekleri tanımlamaları daha kolay olgularla kıyas ederek öğretilmek istenen odak kavramlara karşı kalıcı ve derin bir anlayış getirdiği düşünülürse (Saban, Koçbeker

ve Saban, 2006), eğitim bilimlerinde bu yöntemin sıklıkla tercih edilmesi olağan bir durum olarak görülmektedir. Bahsi geçen araştırmaların da bu bağlamdaki ortak paydası, edinilen bilgilerin kapsam ve kalıcılığının artırılması ile öğrenme sürekliliğinin sağlanması olarak değerlendirilmektedir.

Alan yazın taramasında kültürel miras ve turizm disiplinlerine ilişkin çalışmaların sınırlı sayıda olduğu görülmüştür. Bu bağlamda, literatür tarama dizini öncelikle turizm ve turizme ilişkin kavramlar, devamında ise kültürel miras ve kültürel mirasa ilişkin kavramlara yönelik metafor analiz yöntemi ile gerçekleştirilen çalışmalarla devam edecektir.

Ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin “turizm” kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforların fenomenoloji (olgu bilim) deseni ile incelendiği bir çalışmanın veri sonuçlarına göre Karabük’te yaşayan öğrencilerin bu ilin tarihi ve kültürel yönlerini vurgulayan bilinçli metaforlar geliştirdikleri belirlenmiştir (Özder, Kaya ve Ünlü, 2012). Benzer şekilde “alternatif turizm” kavramına ilişkin ortaöğretim öğrencilerine yönelik algı düzeylerinin belirlenmesi amacı ile gerçekleştirilen bir diğer çalışmada da metafor verilerinin; doğal güzellikler, mekan ve ekonomik unsurlar, çeşitlilik, sosyal ve kültürel özellikler ile genel bir algılama olarak beş farklı kategoride sınıflandırılarak alternatif turizmin gelişimine önemle vurgu yapılmıştır (Taş, Düz ve Ünlü, 2016).

Turizm disiplini bağlamında fenomenoloji (olgu bilim) deseni ile yükseköğrenim gören bireylere yönelik gerçekleştirilen metaforik analiz çalışmaları arasında; turizm rehberliği öğrencilerinin “Türk Mutfağı” kavramı (Koroğlu, Manav ve Karaca, 2018) ve “turizm rehberliği” mesleğine (Yenipınar, Bak, Çınar ve Birdir Sahilli, 2016) yönelik gerçekleştirilen araştırmalar ile birlikte, turizm ve otel işletmeciliği önlisans programında öğrenim gören bireylerin “turizm” kavramına (Yıldırım Saçılık, Çevik ve Özkan, 2016), otel çalışanlarının “turizm ve barış” ilişkisine (Kulakoğlu Dilek, Dilek ve Gümüş 2016), meslek lisesi ve meslek yüksekokul öğrencilerinin “termal turizm” kavramına (Bilgen, Şahin ve Karatepe, 2014), yabancı uyruklu öğrencilerin “turizm” kavramına (Çetin, Karakuş ve Aksoy, 2012) yönelik algı düzeylerinin belirlendiği araştırmalar bulunmaktadır. Aynı zamanda, bireylerin turizme ilişkin tutum düzeylerinin kültürel miras bağlamındaki öneminden hareketle; turistik destinasyonlarda kültürel mirasın yaşatılmasında doğal bir rol üstlenen yerel halkın da metafor yöntemi ile algı düzeylerinin belirlendiği çalışmalar literatürde mevcuttur (Ertaş, 2019; Oğuzbalaban, 2019; Ünlüönen ve Özekici, 2017).

Ortaöğretim öğrencilerinin “müze” kavramına yönelik algı düzeylerinin belirlendiği bir çalışmanın sonucunda öğrencilerin müze ile ilgili olumlu algı ve tutuma sahip oldukları belirlenmiştir (Bozdoğan ve Sünbül, 2016). Benzer şekilde ortaöğretim öğrencilerine yöneltilen “kültürel mirasa duyarlılık” olgusuna ilişkin geliştirilen metaforların fenomenoloji (olgu bilim) deseni ile gerçekleştirilen analizi neticesinde katılımcıların kayda değer bir çoğunluğunun koruma, aydınlatma, önem gösterme ve duyarlı olma gibi pozitif algı seyrini destekleyen ifadelere vurgu yaptığı görülmüştür (Kılcan ve Akbaba, 2013).

Yükseköğrenim gören bireylerin kültürel miras ve kültürel mirasa ilişkin kavramlara yönelik metaforik algılarının ölçüldüğü çalışmaların bir örneğinde; turizm rehberliği eğitimi alan bireylerin “kültürel miras” kavramı için geliştirdikleri metaforlar ortak özellik ve nedenlerine göre altı kategoride sınıflandırılmıştır. Çalışmada kültürel miras kavramına ilişkin olarak en çok “hazine” metaforu üretilmiş olup genel çerçevede turist rehberi adaylarının kültürel miras hakkında yeterli algı ve bilgi düzeyine sahip olduğu belirtilmiştir (Koroğlu, Ulusoy Yıldırım ve Avcıkurt, 2018). Bir diğer çalışmada eğitim bilimleri alanında yükseköğrenim

gören bireylerin “kültürel miras” kavramına yönelik algılarının metafor yöntemi ile analizi sonucunda; katılımcıların kültürel miras hakkında toplumun en değerli ve vazgeçilmez bir unsur olduğu, kıymet verilmesi ve korunması gerektiği bilincine sahip oldukları görülmüştür. Bu çalışma dâhilinde, öğretmen adaylarının kültürel mirasın gelecek kuşaklara aktarılması yönündeki sorumluluk ve görevlerinin farkında olduklarını vurgulamışlardır (Selanik Ay ve Kurtdede Fidan, 2013). Alan yazınına destekleyici nitelikteki çalışmalar arasında bulunan bir örnekte, yükseköğrenim gören bireylerin “halk kültürü” kavramına yönelik geliştirdikleri metaforların analizi neticesinde halk kültürünün değerli, vazgeçilmez, aydınlatıcı ve yön gösterici bir unsur olduğu sonuçları elde edilmiştir (Gürgil, 2017). Benzer şekilde, “milli değerler” olgusuna yönelik algı düzeylerinin belirlendiği bir araştırma bulgularında da yükseköğrenim gören öğrencilerin milli değerlere ilişkin geliştirdikleri metaforların; var oluş kaynağı olarak, miras olarak, toplumun birlikteliği olarak ve olmazsa olmaz milli değerler şeklinde tasnif edildiği ve tutum düzeyinin olumlu seyrettiği belirtilmiştir (Karaçanta, 2013).

Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi’nde bulunan Rekreasyon, Turizm Rehberliği, Turizm İşletmeciliği ile Edebiyat Fakültesi’nde bulunan Coğrafya Bölümü’nde öğrenim gören ve öğrenim süreleri boyunca “kültürel miras” kavramına ilişkin ders alan bireylerin bu kavrama yönelik ürettikleri metaforlar önem ve ortak özelliklerine göre sınıflandırılarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre katılımcıların en fazla “gelenek-görenek” metaforunu geliştirdikleri belirlenmiştir. Ayrıca çalışma sonucunda; bireylerin, kültürel miras unsurları hakkında toplumun değerli bir varlığı olduğu ve nesilden nesile aktarılması gerektiği ifadelerine vurgu yaptıkları, bu nedenle de sergiledikleri sahiplenici tavrın umut verici olduğu belirtilmiştir (Sarı vd., 2020).

Turizm disiplinde kıymetli bir yeri olan kültürel miras ve kültürel miras unsurlarına ilişkin çalışmaların artırılması ile narin bir yapıya sahip olan miras varlıklarının korunması ve yaşatılması anlayışının gelişeceği düşünülmektedir. Ek olarak, kalkınma anlamında da bağlayıcılığı yüksek olan turizm sektörünün özgün ve sürdürülebilir nitelikte var olabilmesi için de bu ve benzeri araştırmalardan elde edilecek kazanımlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu araştırma ile turizm ve kültürel miras sentezine ilişkin sınırlı çerçevede gerçekleştirilen alan yazına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada ‘turizm rehberliği’ lisans ile ‘kültürel miras ve turizm’ önlisans eğitimi alan bireylerin kültürel miras algıları metafor analiz yöntemiyle incelenmiştir. Metaforlar, bilimsel araştırmalar dâhilinde iki amaçla kullanılmakta olup bunlar; bir durumu betimleme ve bir süreci hızlandırma veya iyileştirmedir. Metaforla anlatım; betimleme amacı ile gerçekleştirildiğinde bir nesne, olay veya olgunun sahip olduğu nitelikleri olarak, bir süreci hızlandırma veya iyileştirme amacıyla anlatıldığında ise bir değişim aracı olarak görülmektedir. Nitel veri toplama yöntemi olarak kullanılmasındaki karşılığı, görece betimleme rolü olarak ifade edilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu çalışmada geliştirilen metaforlar, “kültürel miras” kavramını betimlemek amacı ile kullanılmıştır. Çalışmanın içeriğini, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji (olgubilim) deseni oluşturmaktadır. Fenomenoloji deseni, “birkaç kişinin bir fenomen veya kavramla ilgili yaşanmış deneyimlerinin ortak anlamı” olarak tanımlanmaktadır (Creswell, 2016). Bu desende, belirlenen kapsamda araştırmanın problemine konu edinen fenomeni deneyimleyen ve bu deneyimi açık bir şekilde ifade edebilen bireyler odak alınmaktadır (Güler, Halıcıoğlu ve Taşğın, 2013).

Araştırmanın örneklem grubunu Turizm Rehberliği lisans bölümü ile Kültürel Miras ve Turizm önlisans programında öğrenim gören bireyler oluşturmaktadır. Turizm Rehberliği lisans programında öğrenim gören bireylerden görece dördüncü sınıfa kayıt olanların araştırmaya katılması sağlanmıştır. Bu grupların çalışmanın odağında olmasının nedeni ise, bireylerin kültürel miras ve unsurlarına ilişkin derslerin tamamını görmüş olmaları ile turizm ve kültürel miras disiplinlerinin ortak payda oluşturduğu bir sektörde aktif rol alacak olmalarıdır. Ders içeriklerinde “kültürel miras” kavramı ile ilgili verilere ulaşan ve bu terimi öğrendiği varsayılan bireylerin algı düzeylerinin belirlenmesi amacıyla, çalışmanın seyri bakımından destekleyici ve tamamlayıcı olacağı düşünülmektedir. Bu araştırma 2020-2021 eğitim-öğretim yılı içerisinde Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği Bölümü ile Ürgüp Sebhat ve Erol Toksöz Meslek Yüksekokulu Kültürel Miras ve Turizm Önlisans Programı’na kayıtlı öğrencilerin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın yapıldığı dönemde; kayıtlı olan her öğrencinin eğitime devam etmiyor olması, dünyada var olan ve süregelen bir salgına (Covid-19) bağlı olarak pandemi sürecinin devam etmesi ve bu nedenle uzaktan eğitim yürütülmesi gibi gerekçelerden dolayı, evrenin tamamına ulaşılamayacağından örneklem seçimine gidilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Araştırma doğrultusunda hazırlanan soru formunda bireylerin demografik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla sorulmuş sorular ile kültürel mirasa ilişkin algılarını belirleyici bir açık uçlu soru bulunmaktadır. Bireylerin kendilerine yöneltilen “Bana göre kültürel miras ... gibidir. Çünkü .....” ifadesine göre anlamlı bir metafor geliştirmeleri ve bunun nedenini açıklamaları istenmiştir. Böylelikle metaforun geliştirilme amacı ile bu metafora yüklenen anlamın nedeni irdelenmiş ve üretilen ifade kalıpları araştırmanın veri kaynağını oluşturmuştur. Açık uçlu ifadenin oluşturulmasında çeşitli kuramsal açıklamalardan ve ilişkili çalışmalardan yararlanılmıştır (Schmitt, 2005; Pitcher, 2013; Yıldırım Saçılık, Çevik ve Özkan, 2016; Köroğlu, Ulusoy Yıldırım ve Avcıkurt, 2018; Özder, Kaya ve Ünlü, 2012).

Metafor analiz kısmı; kodlama ve ayıklama, kategori geliştirme, geçerlik ve güvenilirlik, verilerin analizi ve yorumlama olmak üzere beş aşamada gerçekleştirilmiştir (Köroğlu, Ulusoy Yıldırım ve Avcıkurt, 2018; Yıldırım Saçılık, Çevik ve Özkan, 2016). Kodlama ve ayıklama aşamasında, katılımcıların ifadeleri incelenerek toplamda 127 form içinden anlamlı ve tutarlı bir metafor belirtilmeyen veya belirtilen metafora açıklama yapılmayan 13 form araştırma dışında bırakılmış ve çalışma 114 nihai form ile sürdürülmüştür. Kategori geliştirme aşamasında ise, kültürel mirasa ilişkin geliştirilen metaforlar, ortak özellikleri ve gerekçeleri dikkate alınarak tasnif edilmiştir. Bu bağlamda; ilgili bilimsel araştırmaların perspektifi ile ‘önem açısından kültürel miras’, ‘yaşamsal değerler açısından kültürel miras’, ‘aydınlatıcı ve yön gösterici bir unsur olarak kültürel miras’, ‘soyut anlam değerleri açısından kültürel miras’, ‘toplumsal ve tarihi açıdan kültürel miras’ ve ‘doğa iklim ve evren unsurları açısından kültürel miras’ olmak üzere altı kategori geliştirilmiştir (Selanik Ay ve Kurtdeğede Fidan, 2013; Köroğlu, Ulusoy Yıldırım ve Avcıkurt, 2018). Kategoriler belirlenirken, metafor ve metaforun dayandığı gerekçe ile arasındaki anlam bağı göz önünde bulundurulmuştur.

Çalışmanın verileri, elektronik anket tekniği ile elde edilmiş olup geçerliliğinin sağlanması bağlamında verilerin toplanma ve analiz edilme süreci detaylı bir şekilde açıklanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Verilerin güvenilirliğine yönelik olarak ise, Miles ve Huberman (1994)’ın ‘görüş birliği ve görüş ayrılığı formülü’nden (Güvenirlik katsayısı=Kodlanan ve üzerinde görüş birliği sağlanan kod sayısı/Görüş birliği sağlanan kod sayısı+Görüş birliği sağlanamayan kod sayısı) yararlanılmıştır. Elde edilen metafor bulguları ortak anlam ve özelliklerine göre kategorilendirilmiştir. Tasnif işlemlerinden sonra turizm ve kültürel miras

alanlarından uzman görüşlerine başvurulmuş ve belirlenen metaforların 6 kategori altında eşleştirilmesi istenmiştir. Geliştirilen 67 metafordan; 61 metaforda görüş birliği sağlanırken, 6 metaforda görüş ayrılığı gözlenmiştir. Nitel çalışmalarda, araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki uyumun %90 ve üzeri çıktığı takdirde güvenilirlik kabulü sağlanmış olmaktadır (Saban, 2008). Konuya ilişkin formüle göre çalışmanın güvenilirliği $((61/61+6) \times 100)$ %91 olarak hesaplanmış ve araştırma güvenilir kabul edilmiştir.

Bulgular

Turizm Rehberliği lisans bölümü ile Kültürel Miras ve Turizm önlisans programında öğrenim gören bireylerin kültürel miras kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforlar Tablo 1’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya konu edinen bireyler kültürel miras kavramına yönelik olarak 67 adet metafor üretmişlerdir. Bu metaforların içerisinde hazine metaforu 8 kişi (% 7,01) ile en fazla geliştirilen metafor olmuştur. Hazine metaforunu takiben rehber (f=4), turizm (f=4), altın (f=4) metaforları da görece çoklu olarak geliştirilen metaforlar arasında yer almaktadır.

Tablo 1. Kültürel Miras Kavramına Yönelik Oluşturulan Metaforlar

Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu Temsil Eden Öğrenci		Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu Temsil Eden Öğrenci	
		f	%			f	%
1	Hazine	8	7,01	35	Baba	1	0,87
2	Rehber	4	3,50	36	Bayrak	1	0,87
3	Turizm	4	3,50	37	Bebek	1	0,87
4	Altın	4	3,50	38	Deniz	1	0,87
5	Anne	3	2,63	39	DNA	1	0,87
6	Ayna	3	2,63	40	Dünya	1	0,87
7	Güneş	3	2,63	41	El	1	0,87
8	Kitap	3	2,63	42	Emanet	1	0,87
9	Köprü	3	2,63	43	Evlat	1	0,87
10	Şarap	3	2,63	44	Fener	1	0,87
11	Ağaç	2	1,75	45	Fotoğraf	1	0,87
12	Anahtar	2	1,75	46	Gökkuşuğu	1	0,87
13	Çınar	2	1,75	47	Gramofon	1	0,87
14	Elmas	2	1,75	48	Günlük	1	0,87
15	Geçmiş ve gelecek	2	1,75	49	İnci tanesi	1	0,87
16	Geçmişe açılan pencere	2	1,75	50	Kandil	1	0,87
17	Gökyüzü	2	1,75	51	Kanıt	1	0,87
18	Gözlük	2	1,75	52	Kar tanesi	1	0,87
19	İnsan	2	1,75	53	Masal	1	0,87
20	Kalp	2	1,75	54	Mektup	1	0,87
21	Kimlik	2	1,75	55	Müze	1	0,87
22	Mum	2	1,75	56	Oksijen	1	0,87
23	Nefes	2	1,75	57	Okyanus	1	0,87
24	Öğretmen	2	1,75	58	Pusulula	1	0,87
25	Sanat	2	1,75	59	Ruh	1	0,87
26	Su	2	1,75	60	Servet	1	0,87
27	Toprak	2	1,75	61	Sır perdesi	1	0,87
28	Vatan	2	1,75	62	Sonsuzluk	1	0,87
29	Yapboz parçaları	2	1,75	63	Toplumsal Bellek	1	0,87
30	Anlam arayışı	1	0,87	64	Türkü	1	0,87
31	Antik kent	1	0,87	65	Yolculuk	1	0,87
32	Aşı	1	0,87	66	Yuva	1	0,87
33	Aşk	1	0,87	67	Zaman makinesi	1	0,87
34	Ata	1	0,87				
TOPLAM						114	100

Tablo 2. Önem Açısından Kültürel Miras

Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu Temsil Eden Öğrenci		Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu Temsil Eden Öğrenci	
		f	%			f	%
1	Hazine	8	29,62	7	Antik kent	1	3,70
2	Altın	4	14,81	8	Emanet	1	3,70
3	Kitap	3	11,11	9	Evlat	1	3,70
4	Şarap	3	11,11	10	İnci tanesi	1	3,70
5	Elmas	2	7,40	11	Servet	1	3,70
6	Yapboz parçaları	2	7,40				
TOPLAM						27	100

Tablo 2’de önem açısından kültürel miras kategorisinde yer alan metaforlara yer verilmiştir. Bu kategoride 27 öğrenci, 11 metafor üretmiş olup en fazla üretilen metaforlar; hazine (f=8), altın (f=4), kitap ve şarap (f=3) metaforlarıdır. Geliştirilme nedenlerine ilişkin olarak düzenlenen tasnif şu şekildedir;

“**Bana göre kültürel miras hazine gibidir.** Çünkü; bir milletin atalarından kalma soyut ve somut zenginlik bütünüdür, toplumun sahip olduğu tüm değerleri içinde barındırır, atalarımızdan bize kalan kıymetli bir birikimdir, geçmiş ve geleceğin yaşayabilmesi için kıymetlidir, evrensel değerler içerir, her devir ve toplum kendi ürünlerini meydana getirir, bir ülkenin yaşanmışlıklar birikimidir, toplumun geçmiş değerlerinin en açık sergisidir,” “**...kitap gibidir.** Çünkü; geçmiş değerlerin kaydını tutar, korunması gereken tarihi bir belge niteliğindedir, bugünü araştıran geçmişi merak eder araştırır ve geçmişi araştıran geleceğini planlayabilir”, “**...şarap gibidir.** Çünkü; yıllar geçtikçe değerlenir ve özel olur, her geçen yılda biraz daha kıymetlenir, bölgeden bölgeye çeşidi ve değeri değişkenlik gösterir”, “**...elmas gibidir.** Çünkü; korunması ve hatta işlenmesi gerekir ki içinde ne mucizeler barındırdığı görülebilsin, çok değerli ve elde edilmesi zordur”, “**...yapboz parçaları gibidir.** Çünkü; bir parçası eksik kalsa bütünlük sağlanamaz, bir medeniyeti oluşturan parçalardan yalnızca biridir ve onun eksikliği bütünü eksikliği demektir”, “**...servet gibidir.** Çünkü; zorluklarla ve mücadelelerle elde edilen tüm miras varlıkları tarihimizi yansıtan en kıymetli değerlerdir”, “**...emanet gibidir.** Çünkü; atalarımızdan devraldığımız ve bizden sonraki kuşaklara devretmemiz gereken bir emanettir”, “**...altın gibidir.** Çünkü; milletin hazinesidir, çok değerlidir, gündün güne değerlenmektedir, tüm dünya için ortak bir hazinedir”, “**...inci tanesi gibidir.** Çünkü; okyanusu büyüklüğü ve derinliği ile dünyamıza inci tanelerini de kıymeti ve özgünlüğü ile kültürel mirasa benzetebiliriz”, “**...evlat gibidir.** Çünkü; onu nasıl büyüttüğümüz ve hayata nasıl hazırladığımız çok önemlidir”, “**...antik kent gibidir.** Çünkü; kültürel mirası öğrenmek antik bir kenti geziyor hissi verir bu şekilde atalarımızı anlar öğrenir ve yorumlarız.”

Tablo 3. Yaşamsal Değerler Açısından Kültürel Miras

Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu Temsil Eden Öğrenci		Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu Temsil Eden Öğrenci	
		f	%			f	%
1	Anne	3	17,64	7	Baba	1	5,88
2	Gözlük	2	11,76	8	Bebek	1	5,88
3	Kalp	2	11,76	9	DNA	1	5,88
4	Nefes	2	11,76	10	El	1	5,88
5	Su	2	11,76	11	Oksijen	1	5,88
6	Aş1	1	5,88				
TOPLAM						17	100

Tablo 3’te yaşamsal değerler açısından kültürel miras kategorisindeki metaforlara yer verilmiştir. Tasnif verileri neticesinde 17 bireyin 11 adet metafor ürettiği görülmektedir. Buna göre; anne metaforu (f=3)

en çok olmak üzere gözlük, kalp, nefes ve su (f=2) metaforları sayıca fazla tercih edilen metaforlar arasındadır. Geliştirilme nedenlerine ilişkin olarak düzenlenen tasnif şu şekildedir;

“Bana göre kültürel miras anne gibidir. Çünkü; var oluş sebebimizdir, bizi var eden bir olgudur, geçmiş geleceğin annesi olarak öğretir anlatır büyütür”, **“...su gibidir.** Çünkü; nasıl ki susuz insan yaşayamazsa kültürel miras olmadan da ülkeler yaşayamaz, insanlık için zaruri bir ihtiyaçtır” **“...gözlük gibidir.** Çünkü; insanın bugününü ve geleceğini netleştirir, gözlüğün bulanıklığı giderdiği gibi kültürel miras da geçmişteki karanlığı ve bulanıklığı bu şekilde giderir”, **“... DNA gibidir.** Çünkü; her toplumun kendince bir genetik mirası vardır ve onu koruyarak devam ettirdiğimiz sürece hiçbir bozulma ve yok olma durumu yaşanmaz”, **“...nefes gibidir.** Çünkü; yaşamamız için en gerekli şeydir, nefessiz bir insan düşünülmemeyeceği gibi kültürel mirası olmayan bir millet düşünülemez”, **“...kalp gibidir.** Çünkü; tıpkı kalbin bedeni yaşatması gibi kültürel miras da milleti yaşatır, kültürel miras bir medeniyetin kalbidir”, **“...bebek gibidir.** Çünkü; hem korumalı hem beslemeli hem de büyütmeliyiz”, **“...oksijen gibidir.** Çünkü; o olmadan nefes alamaz ve yaşayamayız”, **“...aşu gibidir.** Çünkü; insanlar geçmişiyile bugünü arasında güçlü bir bağ kuramazsa geleceğe ulaşamayacak ve yok olacaktır”, **“... el gibidir.** Çünkü; el bir medeniyet ise parmakları da onu var eden kültürel mirastır”, **“...baba gibidir.** Çünkü; milletin atasıdır geçmişidir ve gelenek göreneklere temsil eder.”

Tablo 4. Toplumsal ve Tarihi Açından Kültürel Miras

Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu Temsil Eden Öğrenci		Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu Temsil Eden Öğrenci	
		f	%			f	%
1	Turizm	4	12,5	11	Bayrak	1	3,12
2	Köprü	3	9,37	12	Fotoğraf	1	3,12
3	Geçmiş ve gelecek	2	6,25	13	Gramofon	1	3,12
4	Geçmişe açılan pencere	2	6,25	14	Günlük	1	3,12
5	Kimlik	2	6,25	15	Masal	1	3,12
6	İnsan	2	6,25	16	Müze	1	3,12
7	Sanat	2	6,25	17	Toplumsal Bellek	1	3,12
8	Toprak	2	6,25	18	Türkü	1	3,12
9	Vatan	2	6,25	19	Yuva	1	3,12
10	Ata	1	3,12	20	Zaman makinesi	1	3,12
TOPLAM						32	100

Tablo 4’te toplumsal ve tarihi açıdan kültürel miras kategorisinde 32 bireyin 20 metafor geliştirdiği görülmekte olup bahsi geçen metaforlar içerisinde; turizm (f=4) ve köprü (f=3) metaforları en fazla üretilen metaforlar arasında yer almaktadır. Geliştirilme nedenlerine ilişkin olarak düzenlenen tasnif şu şekildedir;

“Bana göre kültürel miras fotoğraf gibidir. Çünkü; tarih yolculuğumuzun sergisinde yer alan fotoğraflardır”, **“...günlük gibidir.** Çünkü; geçmişte yazılmaya başlanmış ve yine geleceğe bizlerin yazarak biriktireceği ve içindeki bilgilerle sürekli değerlendirilen bir defterdir”, **“...geçmişe açılan pencere gibidir.** Çünkü; eserlerde geçmişte yaşanmış hayatları görebiliriz, tarihi eserlerde geçmişte yaşanmış hayatlara tanıklık ederiz”, **“...zaman makinesi gibidir.** Çünkü; bu sayede geçmişe uzun ve derin bir yolculuk yapabilir ve o zamanki toplumları anlayabiliriz”, **“...geçmiş ve gelecek gibidir.** Çünkü; hem geçmişimizin hem geleceğimizin şekillenmesine çok büyük katkı sağlar, geçmişini bilmeyen toplum geleceğine yön veremez”, **“...toplumsal bellek gibidir.** Çünkü; kültürel belleği olmayan toplumlar yok olur, kişinin kimliğini hatırlatır”, **“...bayrak gibidir.** Çünkü; milletleri var eden belli başlı vazgeçilmez unsurlardan biridir”, **“...kimlik gibidir.** Çünkü; toplumun karakteristik özelliklerini gösterir, değerlerimiz ve geleneklerimiz bir nevi bizim ait olduğumuz değerlerin dökümüdür”, **“...insan gibidir.** Çünkü; anlaşılmaya değerdir, maddi ve manevi

değerlere sahiptir”, “...köprü gibidir. Çünkü; geçmiş ve geleceği bütünler, çağlar arası iletişimi sağlar, tarihin bilinmezlikleri arasındaki bilgi yüklü bağıdır”, “...türkü gibidir. Çünkü; türkülerdeki sözler bize geçmiş hakkında bilgiler sunabilir”, “...yuva gibidir. Çünkü; onu bildikçe güvende hissederiz”, “...gramofon gibidir. Çünkü; geçmişi eski insanlardan dinlemeye benzer”, “...turizm gibidir. Çünkü; farklı kültürleri öğrenmek için gereklidir, bir toplumun kalkınması için olmazsa olmazdır, dünya içerisindeki tüm etnik kimlikleri bütünleyen bir sentezdir, evrensel bir değerdir”, “...vatan gibidir. Çünkü; kıymetlidir ve bir milleti oluşturan temel unsurlardan biri olduğu için de paha biçilememektedir, bir ülkenin yegane varlığıdır”, “...müze gibidir. Çünkü; onu gezmeye başladığımızda tarihin sırlı yanlarını çözümleriz ve insanlığı anlamaya çalışırız.”, “...toprak gibidir. Çünkü; içinde yaşamı da ölümü de barındırır, toprak gibi sahip olunan maddi ve manevi kültürel değerler de korunmalıdır”, “...masal gibidir. Çünkü; binlerce yıldır anlatılmıştır ve binlerce yıl daha anlatılarak sonsuza kadar var olacaktır”, “...ata gibidir. Çünkü; kendi atalarımıza nasıl saygı duyuyorsak tarihi miras unsurlarına da öyle saygı duyup korumalıyız”, “...sanat gibidir. Çünkü; bizi eskilere götürür ve göze hoş gelen estetik anlayışın derinliklerini kavramamıza yardımcı olur, sanatsız bir toplum düşünülemez.”

Tablo 5. Doğa, İklim ve Evren Unsurları Açısından Kültürel Miras

Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu Temsil Eden Öğrenci		Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu Temsil Eden Öğrenci	
		f	%			f	%
1	Ağaç	2	18,18	5	Deniz	1	9,09
2	Çınar	2	18,18	6	Gökkuşuğu	1	9,09
3	Gökyüzü	2	18,18	7	Kar tanesi	1	9,09
4	Dünya	1	9,09	8	Okyanus	1	9,09
TOPLAM						11	100

Tablo 5’te yer alan doğa, iklim ve evren unsurları açısından kültürel miras kategorisinde toplam 11 bireyin 8 metafor geliştirdiği görülmüş olup metaforlar içerisinde en çok ağaç, çınar ve gökyüzü (f=2) metaforları yer almaktadır. Geliştirilme nedenlerine ilişkin olarak düzenlenen tasnif şu şekildedir;

“Bana göre kültürel miras ağaç gibidir. Çünkü; her yaprak bir mirastır ve bu mirasın da temeli ve kökeni ağaçtır, kudretlidir ve gündün güne beslenerek hem daha da kök salar hem de meyveleri ile insanlığa hizmet eder”, “...çınar gibidir. Çünkü; uzun yıllar boyunca kök salmaya devam eder, hem insanların hem doğanın tarihi birikimini simgeler” ,“...gökyüzü gibidir. Çünkü; uçsuz bucaksız ve sırlarla doludur, başı ve sonu yoktur hepsini öğrenmemiz mümkün değildir ancak öğrendiklerimizi de korumalı doğru yorumlamalı ve muhafaza etmeliyiz”, “...deniz gibidir. Çünkü; kıyıda bakıldığında deniz bulanık görünebilir ancak açıldıkça ve yeni derinlikler keşfettikçe öğrenir bilinçlenir ve anlarız”, “...kar tanesi gibidir. Çünkü; her bir miras varlığı kar tanesi kadar eşsiz ve benzersizdir”, “...gökkuşuğu gibidir. Çünkü; çeşitli renkleri bulunur ve kültürel mirasın soyut ve somut birikimleri de böyle rengârenk ve çeşitlidir”, “...dünya gibidir. Çünkü; din dil gelenek görenek yaşam biçimleri gibi konuları içinde bulunduran zengin ve vazgeçilmez bir kültür hazinesidir”, “...okyanus gibidir. Çünkü; çok geniş ve derindir.”

Tablo 6’da aydınlatıcı ve yön gösterici bir unsur olarak kültürel miras kategorisinde yer alan metaforlar verilmiştir. Bu kategoride 22 birey toplamda 12 adet metafor geliştirmiştir ve rehber (f=4) metaforunu takiben güneş (f=3) ile ayna (f=3) kavramları sayıca en yüksek olarak üretilen metaforlardır.

Tablo 6. Aydınlatıcı ve Yön Gösterici Bir Unsurlar Olarak Kültürel Miras

Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu Temsil Eden Öğrenci		Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu Temsil Eden Öğrenci	
		f	%			f	%
1	Rehber	4	18,18	7	Fener	1	4,54
2	Ayna	3	13,63	8	Kandil	1	4,54
3	Güneş	3	13,63	9	Kanıt	1	4,54
4	Anahtar	2	9,09	10	Mektup	1	4,54
5	Mum	2	9,09	11	Pusula	1	4,54
6	Öğretmen	2	9,09	12	Yolculuk	1	4,54
TOPLAM						22	100

Geliştirilme nedenlerine ilişkin olarak düzenlenen tasnif şu şekildedir;

“Bana göre kültürel miras rehber gibidir. Çünkü; önceki zamanları ve yaşanmışlıkları bugünün insanlarına anlatır, geçmişini bilmeyen biri geleceğini anlatamaz ve yarınlar adım atamaz, insanların doğasında bulunan merak duygusuna öğretmenlik yapan bir olgudur, ihtiyaç duyulan her anlamda insanlara önderlik yapar”, **“...ayna gibidir.** Çünkü; günümüze ulaşan tarihi eserlerde kendi ait olduğumuz toplumun izlerini görürüz, ona bakarak bugüne nasıl geldiğimizi anlarız, binlerce yıl öncesinden merak ettiğimiz ne varsa bize yansıtır bizler de onu yorumlar anlamlandırır ve diğer nesillere ayna olarak yeniden yansıtırız”, **“... mum gibidir.** Çünkü; karanlık geçmişi aydınlatır ve geleceğe ışık tutar, hem kendini hem etrafını aydınlatır”, **“...öğretmen gibidir.** Çünkü; geçmişini anlayamayan bir toplumun geleceğini de anlayamayacağını öğretir ve bu bilinci insanlığa aşılar”, **“...fener gibidir.** Çünkü; geçmişin karanlığını doğru yönde aydınlatırsak bize çok şey öğretir”, **“...güneş gibidir.** Çünkü; dünyanın ve insanlığın yaşaması için olmazsa olmazdır, geçmişi ve geleceği aydınlatır, gün yüzüne çıkan yeni kanıtlarla var olma hikayesinin gerçek yanları açığa çıkar”, **“...pusula gibidir.** Çünkü; bilmediğimiz geçmişin izlerini bulmamızı ve aynı zamanda geleceğimize de yön vermemizi sağlar”, **“...kanıt gibidir.** Çünkü; bu şekilde yorum yapabilir geçmişi anlayabilir geleceğe doğru zemin hazırlayabiliriz”, **“...yolculuk gibidir.** Çünkü; hem geçmiş zamanlara hem de aslında geleceğe doğru yapılan bir yolculuktur”, **“...mektup gibidir.** Çünkü; geçmiş dönemlerde meydana gelen olayları tecrübeleri gözyaşı ve sevinç gibi duyguları bugüne ve geleceğe yansıtan bir metindir”, **“...kandil gibidir.** Çünkü; yanmaya devam ettikçe etrafımızı görebilir geçmişten aktarılan değerlere yeni anlamlar yükleyebilir ve geleceğe bırakabiliriz”, **“...anahtar gibidir.** Çünkü; geçmişin sırlarıyla dolu kapıyı açmamıza yardımcı olur.”

Tablo 7. Soyut Anlam Değerleri Açısından Kültürel Miras

Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu Temsil Eden Öğrenci		Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu Temsil Eden Öğrenci	
		f	%			f	%
1	Anlam arayışı	1	20	4	Sır perdesi	1	20
2	Aşk	1	20	5	Sonsuzluk	1	20
3	Ruh	1	20				
TOPLAM						5	100

Tablo 7’de soyut anlam değerleri açısından kültürel miras kategorisinde yer alan metaforlar içerisinde 5 bireyin toplamda 5 metafor geliştirdiği görülmekte olup bu metaforlar; anlam arayışı, aşk, ruh, sır perdesi ve sonsuzluk (f=1) metaforlarıdır. Geliştirilme nedenlerine ilişkin olarak düzenlenen tasnif şu şekildedir.

“Bana göre kültürel miras ruh gibidir. Çünkü; toplumların önceden yaşadığı olayların anıların sevinçlerin ve zaferlerinin izlerini taşır”, **“...aşk gibidir.** Çünkü; tarihimize atalarımıza ve yaşanmışlıklara olan bağlılığımızı simgeler”, **“...anlam arayışı gibidir.** Çünkü; geçmişteki değerlerimize sahip çıkmak

bugünümüzü anlamaya ve hayattaki kimi boşlukları doldurmaya yardımcı olur, “...sonsuzluk gibidir. Çünkü; sınırsız olduğu gibi gün geçtikçe yeni miraslar keşfedilir ve bu şekilde ülkeler daha da zenginleşir”, “...sır perdesi gibidir. Çünkü; bir yandan aralanmayı beklerken diğer yandan da açığa çıkarılan her bir sırda geçmişteki hayatları anlar onların yaşayış biçimlerini kavrarız ve zaman zaman aynısını uygularız.”

Sonuç ve Tartışma

Türkiye, turizm açısından gelişmiş olan birçok ülkeden daha fazla doğal, tarihi ve kültürel kaynağa sahip olmasına rağmen bu anlamda bilinçli desteği yeterince alamadığı için turizm sektöründe aslında mümkün olan kalkınmayı da sağlayamamaktadır (Cengiz ve Kırkbir, 2007). Bu bağlamda ülke yönetiminde söz sahibi olan yerel yönetimler kadar toplum içinde var olan bireylere de önemli görevler düşmektedir. Turizm ve kültür disiplinleri ile bir bütün oluşturacak meslek gruplarında aktif rol oynayacak bireylerin kuşaklar arası bir köprü niteliği de taşıdığı düşünülürse, kültürel mirasa ilişkin algı ve tutumun yüksek olması büyük önem arz etmektedir.

Elde edilen verilerin içerik analizi neticesinde Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Rehberliği lisans bölümü ile Kültürel Miras ve Turizm önlisans programı eğitimi gören bireylerin kültürel miras kavramına ilişkin olumlu ve bilinçli metaforlar geliştirdikleri belirlenmiştir. Katılımcılar “kültürel miras” kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforlar ile kültürel mirasın; korunması, değerinin gözetilmesi, yaşatılması, öğrenilmesi, tanıtılması, nesilden nesile aktarılması gereken bir olgu olduğunu vurgulamışlardır. Çalışma dâhilinde geliştirilen toplam 67 metaforun içerik ve açıklamaları incelendiğinde turizm ve kültürel miras içerikli eğitim alan bireylerin kültürel miras unsurlarına ilişkin bakış açıları ile bilinç düzeylerinin oldukça nitelikli ve kapsamlı olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda, konu edinen kavrama yönelik geliştirilen metaforların olumlu perspektif sergilemesi araştırma kapsamında bulunan bireylerin sektörde alacakları rol ve sorumluluklarının bilincinde olduğunu göstermiştir.

Katılımcıların geliştirdiği 67 metafor anlam ve içerik bakımından incelendiğinde, “rehber” ve “turizm” kavramlarının sayıca fazla olmasının nedeninin, araştırma örnekleminde yer alan turizm disiplindeki lisans ve önlisans bölümlerinde öğrenim gören bireylerden kaynaklandığı düşünülmektedir. Öyle ki; örneklemdaki turist rehberi adaylarının sayısı kültürel miras ve turizm önlisans öğrenimi gören bireylerden daha fazladır. Bu bağlamda; katılımcıların metafor gerekçeleri incelendiğinde, araştırmanın amacı ve niteliği doğrultusunda kültürel miras unsurlarının turizm disiplini odağında baz alındığı da görülmüştür.

Kültürel mirasa ilişkin geliştirilen metaforlar ortak özellik ve gerekçelerine göre altı kategoride tasnif edilmiş olup bu kategoriler; ‘önem açısından kültürel miras’, ‘yaşamsal değerler açısından kültürel miras’, ‘toplumsal ve tarihi açıdan kültürel miras’, ‘doğa, iklim ve evren unsurları açısından kültürel miras’, ‘aydınlatıcı ve yön gösterici bir unsur olarak kültürel miras’ ve ‘soyut anlam değerleri açısından kültürel miras’ şeklindedir. Kategorilerin alt metinleri incelendiğinde; genel çerçevede en çok, önem açısından kültürel miras kategorisinde bulunan “hazine” metaforunun geliştirildiği görülmüş olup sayıca en fazla metaforun ise toplumsal ve tarihi açıdan kültürel miras kategorisinde olduğu belirlenmiştir.

Araştırma sonucunda, katılımcıların genel bağlamda kültürden yansıyanları anlamak, anlaşılabilir bilgileri yorumlamak ve aktarmak, geçmiş tarihi ve yaşanmışlıkları irdelemek, maddi ve manevi miras unsurlarını öğrenmek ve öğretmek, bilinmezlikleri aydınlatmak, elde edilen bilgiler ışığında geleceğe yön vermek gibi anlamlara karşılık gelen metaforlar geliştirdikleri görülmüştür. Hem turizm, hem kültürel miras

hem de bu disiplinleri ilgilendiren toplumsal alanlarda aktif ve kilit bir rol üstlenecek olan uzman ve ara elemanların kültürel mirasa yönelik tutum, bilinç ve farkındalık düzeylerinin yüksek olması durumu; mevcut ve olası sorunların çözümü açısından umut vericidir. Bu durum aynı zamanda mesleki etik ve sorumlulukların da aynı algı çerçevesinde yüksek seyredeceğinin bir göstergesidir. Somut ve somut olmayan kültürel miras unsurlarının dünden yarına aktarılması yolunda bir köprü görevi gören bu bireylerin güçlü kazanımları ile birlikte turizm ve kültürel miras disiplinlerinin iç içe yer aldığı sahalardaki gelişim ve kalkınma desteklenecektir. Bu ve benzeri çalışmalar ile gelişme ve/veya iyileştirmelerin zeminini oluşturan bilimsel araştırmaların, sürdürülebilir turizm ve sürdürülebilir miras unsurları bağlamında da maddi ve manevi kazanımlara destek vereceği öngörülmektedir.

Kültürel mirasın korunması ve yaşatılması bilinci, bir toplumu var eden tüm bireylerin ortak sorumluluğu dâhilindedir. Bu nedenle benzer çalışmaların tüm eğitim-öğretim kurumları ile birlikte; diğer kurum ve kuruluşlar, turistik ürün sunucuları, yerleşik halk gibi kitlelere de uygulanmasının bu anlamda yüksek fayda ve tutum sağlayacağı düşünülmektedir.

Ayrıca turizm disiplini dışında da kültürel mirasa yönelik eğitim veren diğer yükseköğrenim bölüm ve programlarında benzer çalışmaların yürütülmesi, kültürel mirası ilgilendiren ve bağlayan diğer alanlardaki mevcut durumun ortaya konmasını ve gerekli eylem planlarının oluşturulmasını sağlayabilecektir. Aynı zamanda kültürel miras ile bağdaşan alanlarda öğrenim gören bireylere belirli aralıklarda (örneğin; öğreniminin başında ve sonunda) aynı çalışma uygulanarak süreç analizi gerçekleştirebilir. Benzer şekilde müfredatlarında kültürel miras ve unsurlarına ilişkin dersler bulunan bireyler ile kültürel miras içerikli ders almayan bireylere yönelik karşılaştırmalı çalışmalar yürütülerek kültürel miras algı, tutum ve bilincinde eğitimin önemi, gereklilikleri, üstünlük ve zayıflıkları da belirlenebilir. Bu araştırma Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'nde kültürel miras içerikli öğrenim gören turizm lisans bölümü ile önlisans programına kayıtlı bireylerin kültürel mirasa ilişkin algılarının belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiş olup gelecekteki benzer ve ilişkili çalışmalar dâhilinde alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

- Ahmad, Y. (2006). The Scope and Definitions of Heritage: From Tangible to Intangible. *International Journal of Heritage Studies* 12(3): 292-300.
- Akay, S. (2006). Somut Olmayan Kültürel Mirasın Tarih Araştırmalarında Kaynak Olma Özelliği. *Milli Folklor Dergisi* 18(70): 38-58.
- Akpirinç, E. & Mancı, A.R. (2019). Yerel Halkın Kültürel Miras Farkındalığı ve Deneyimi: Şanlıurfa Örneği. *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi* 3(2): 245-260.
- Andriessen, D. & Gubbins, C. (2009). Metaphor Analysis as an Approach for Exploring Theoretical Concepts: The Case of Social Capital. *Organization Studies* 30(08): 845-863.
- Anmaç, G. (2013). *Somut Olmayan Kültürel Miras Kapsamında Kuyumculuğun İstanbul Örneğinde İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kadir Has Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ar, H. (2015). *Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunmasında Turist Rehberlerinin Rolü*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Aslan, Z. & Ardemagni, M. (2006). *Introducing Young People to the Protection of Heritage Sites and Historic Cites* Roma: MAXTUDIO, ICCROM.
- Ateş, M. & Karatepe, A. (2013). Üniversite Öğrencilerinin 'Küresel Isınma' Kavramına İlişkin Algılarının Metaforlar Yardımıyla Analizi. *Marmara Coğrafya Dergisi* 27: 221-241.
- Avcıkurt, C. (2007). *Turizm Sosyolojisi Turist-Yerel Halk Etkileşimi* (Detay Yayıncılık, Ankara).
- Avcıkurt, C. (2015). *Turizm Sosyolojisi Genel ve Yapısal Yaklaşım* (Detay Yayıncılık, Ankara).

- Bilgen, N., Şahin, M.H. & Karatepe, A. (2014). Meslek Lisesi ve Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Termal Turizm Kavramına Yönelik Düşüncelerinin Metaforlar Yolu İle Analizi. *SDU International Journal of Educational Studies* 1(2): 80-87.
- Bozdoğan, K. & Sünbül, A.M. (2016). Ortaokul 7. Sınıf Öğrencilerinin ‘Müze’ Kavramına İlişkin Geliştirdikleri Metaforlar. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 31: 107-127.
- Can, M. (2009). Kültürel Miras ve Müzecilik Çalışma Raporu. <https://teftis.ktb.gov.tr/Eklenti/1279.muserrefcanpdf.pdf?0> (24 Şubat 2021).
- Cengiz, E. & Kırkbir, F. (2007). Yerel Halk Tarafından Algılanan Toplam Turizm Etkisi ile Turizm Desteği Arasındaki İlişkiye Yönelik Yapısal Bir Model Önerisi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 7(1):19-37.
- Council of Europe. (2005). Council of Europe Framework Convention on the Value of Cultural Heritage for Society, Faro 27.10.2005.
- Creswell, J.W. (2016). *Beş Nitel Araştırma Yaklaşımı İçinde Nitel Araştırma Yöntemleri: Beş Yaklaşım Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni*, çev. M. Bütün, SB Demir (Siyasal Kitabevi, Ankara).
- Çetin, T., Karakuş, U. & Aksoy, B. (2012). Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Turizm ve Türkiye’nin Turizm Değerlerine İlişkin Algıları. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 5 (3):180-196.
- Demir, Ö. & Özmen, S.K. (2015). Ortaokul Öğrencilerinin Düşünme Kavramına İlişkin Metaforları. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* 10(7): 359-380.
- Endresen, K. (1999). Sustainable Tourism and Cultural Heritage ‘A Review of Development Assistance and its Potential to Promote Sustainability’. NWHO.
- Ertaş, Ç. (2019). Şırnak’ta Yaşayan Yerel Halkın Turizme Dönük Metaforik Algısı. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* 18(70): 720-733.
- Göçer, A. (2012). Dil-Kültür İlişkisi ve Etkileşimi Üzerine. *Türk Dili* 729: 50-57.
- Göçer, A. (2013). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dil Kültür İlişkisi Üzerine Görüşleri: Fenomenolojik Bir Araştırma. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 15(2): 25-38.
- Gömleksiz, M.N. (2013). Öğretmen Adaylarının Yabancı Dil Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *Electronic Turkish Studies* 8(8): 649-664.
- Güler, A., Halıcıoğlu, M.B. & Taşgın, S. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (Seçkin Yayıncılık, Ankara).
- Gürgil, F. (2017). Öğretmen Adaylarının Halk Kültürüne Yönelik Algılarının İncelenmesi. *Journal of History Culture and Art Research* 6(6): 523-541.
- Güveli, E., İpek, A.S., Atasoy, E. & Güveli, H. (2011). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Matematik Kavramına Yönelik Metafor Algıları. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education* 2(2): 140-159.
- İbret, B.Ü., Reçepoğlu, E., Avcı Karasu, E. & Reçepoğlu, S. (2018). Öğretmen Adaylarının ‘Demokrasi’ Kavramına Yönelik Metafor Algıları. *Journal of History Culture and Art Research* 7(10): 414-441.
- Karaçanta, H. (2013). Üniversite Öğrencilerinin Milli Değerlere Yönelik Metaforları. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi* 32: 107-114.
- Kılcan, B. & Akbaba, B. (2013). Sosyal Bilgiler Öğretim Programında Yer Alan Kültürel Mirasa Duyarlılık Değerine İlişkin Öğrenci Algılarının İncelenmesi. *Journal of World of Turks* 5(3): 113-137.
- Kolaç, E. (2009). Somut Olmayan Kültürel Mirası Koruma, Bilinç ve Duyarlılık Oluşturmada Türkçe Eğitiminin Önemi. *Milli Folklor* 21(82):19-31.
- Korkmaz, F. & Bağçeci, B. (2013). Lise Öğrencilerinin ‘Üniversite’ Kavramına İlişkin Metaforik Algıların İncelenmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 2(1): 187-204.
- Koroğlu, Ö., Ulusoy Yıldırım, H. & Avcıkurt, C. (2018). Kültürel Miras Kavramına İlişkin Algıların Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi. *Turizm Akademik Dergisi* 5(1): 98-113.
- Koroğlu, Ö., Manav, S. & Karaca, K.Ç. (2018). Turizm Rehberliği Öğrencilerinin “Türk Mutfağı” Kavramına İlişkin Algılarının Metaforlar Yöntemi ile Belirlenmesi. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi* 10(2): 114-129.
- Kulakoğlu Dilek, N., Dilek, S.E. & Gümüş, M. (2016). Otel Çalışanlarının Turizm ve Barış İlişkinine Yönelik Metaforik Algıları. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi* 6(2/1): 1-15.
- Limon, İ. & Durnalı, M. (2018). Doktora Öğrencilerinin Doktora Eğitimi ve Öğretim Üyelerine Yönelik Metaforik Algıları. *Sakarya Üniversitesi Journal of Education* 8 (1): 26-40.

- Miles, M.B. & Huberman, A.M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. (SAGE Publications, California).
- Morgan, G. (1980). Paradigms, metaphors and puzzle solving in organizational analysis. *Administrative Science Quarterly* (25): 606-622.
- Oğuzbalaban, G. (2019). Karadeniz Ereğli’de Yaşayan Yerel Halkın Turizm Kavramına İlişkin Algılarının Metaforlar Yardımıyla Analizi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies* 7(4): 2566-2581.
- Özbaş, B.Ç. & Aktekin, S. (2013). Tarih Öğretmen Adaylarının Tarih Öğretmenliğine İlişkin İnançlarının Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi. *Journal of Theory and Practice in Education* 9 (3):211-228.
- Özder, A., Kaya, H. & Ünlü, M. (2012). Ortaöğretim Öğrencilerinin “Turizm” Kavramı İle İlgili Geliştirdikleri Metaforların Analiz Örneği. *Marmara Coğrafya Dergisi* 25:18-31.
- Pehlivan, A. (2015). *Açık ve Örgün Eğitim Sosyal Bilgiler Ders Kitapları ve Öğretim Programında Somut Olmayan Kültürel Miras Öğelerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Eskişehir.
- Pitcher, R. (2013). Using Metaphor Analysis: MIP and beyond. *The Qualitative Report* 18: 1-8.
- Polat, S., Apak, Ö. & Akdağ, M. (2013). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Akademisyen Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 14(2): 57-78.
- Saban, A. (2008). Okula İlişkin Metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi* 55:459-496.
- Saban, A., Koçbeker, B.N. & Saban, A. (2006). Öğretmen Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri* 6 (2): 461-522.
- Sarı, C., Kılıç, A.F., Güven, S. & Yaşar, H.B. (2020). Üniversite Öğrencilerinin Kültürel Miras Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi. *Uluslararası Dil, Eğitim ve Sosyal Bilimlerde Güncel Yaklaşımlar Dergisi* 2(1): 334-353.
- Schmitt, R. (2005). Systematic Metaphor Analysis as a Method of Qualitative Research. *The Qualitative Report* 10(2): 358-394.
- Selanik Ay, T. & Kurtdede Fidan, N. (2013). Öğretmen Adaylarının ‘Kültürel Miras’ Kavramına İlişkin Metaforları. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish for Turkic* 8(12): 1135-1152.
- Taş, M., Düz, İ. & Ünlü, E. (2016). Ortaöğretim Öğrencilerinin “Alternatif Turizm” Kavramına İlişkin Algılarının Metaforlar Yardımıyla Analizi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi* 5(39): 352-360.
- Türk Dil Kurumu. (2021). Miras. <https://www.tdk.gov.tr/?s=miras> (24 Şubat 2021).
- UNESCO. (1972). *Dünya Kültürel ve Doğal mirasın Korunması Sözleşmesi* https://www.unesco.org.tr/Content_Files/Content/tez/sutez.pdf (24 Şubat 2021).
- UNESCO. (2003). *Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi* <http://www.unesco.org.tr> (24 Şubat 2021)
- Ünlüönen, K. & Özekici, Y.K. (2017). Yeni Gelişen Destinasyonlarda Turizm Algısı: Yozgat İli Üzerine Bir Alan Araştırması. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies* 5(4): 466-488.
- Yapıcı, M. & Yapıcı, Ş. (2013). Öğretmen adaylarının pedagojik formasyona ilişkin metaforları. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* 8(8): 1421-1429.
- Yenipınar, U., Bak, E., Çınar, B. & Birdir Sahilli, S. (2016). Turizm Rehberliği Bölümü Lisans Öğrencilerinin “Turist Rehberliği” Mesleğine İlişkin Algılarının Metaforlarla Analizi. 17. Ulusal Turizm Kongresi “Akademi-Sektör Buluşması.” Bodrum, Muğla, Türkiye, Ekim 20-23.
- Yeşilbursa, C. (2011). *Sosyal Bilgilerde Miras Eğitiminin Öğrencilerin Somut Kültürel Mirasa Karşı Tutumlarına ve Akademik Başarılarına Etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Ankara.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (Seçkin Yayıncılık, Ankara).
- Yıldırım Saçılık, M., Çevik, S. & Özkan, Ç. (2016). Turizm ve Otel İşletmeciliği Bölümü Önlisans Öğrencilerinin “Turizm” Olgusuna İlişkin Metaforik Algıları. *Akademik Bakış Dergisi* 53: 84-103.
- Yıldız, S. & Derman, E. (2018). Kapadokya’daki Bizans Eserlerinin Turizm İçindeki Yeri: İhlara Vadisi Örneği. *International Journal of Academic Value Studies* 4: 230-238.